

прогалин у праві тощо. Ці нові модельні уявлення, які виникли в результаті судової діяльності, можуть і повинні бути використані при розгляді аналогічних чи подібних справ. Однак, їх статус і характер прояву через джерела права суттєво різний у системах загального і континентального права. В традиції х загального права ця умова виконується внаслідок визнання рішень суду в якості судового прецеденту з беззаперечним визнанням його повноцінного місця в системі джерел права. В традиціях континентального права, як правило, йде узагальнення таких правових положень у повноваженими судовими і/чи законодавчими органами з подальшим зовнішнім проявом результатів такого узагальнення.

Отже, результати судової практики в різних правових системах виражаються, з одного боку, у перетворенні (шляхом вирішення) судових справ і, з іншого боку, в зміні (трансформації, доповненні, конкретизації) правових норм у джерелах права, що є носіями апріорних модельних уявлень щодо здійснення правосуддя при розгляді судових справ. Останній, специфічний, результат судової практики виражається в безпосередньому створенні та використанні нових правоположень. При цьому формальне право отримує свій природний розвиток у судовій практиці.

Отже, як показано вище, судова практика неможлива без суддівського розсуду, останній є необхідною умовою першої. Власне, це дозволяє нам негативно відповісти на питання, чи можна вважати будь-яку судову діяльність з розгляду і вирішення судових справ судовою практикою.

Правоположення, як специфічні результати судової практики, є проявом суддівського розсуду. Специфічні результати судової практики - правоположення – є безпосереднім продуктом використання суддівського розсуду. Судова практика без використання суддівського розсуду як така відсутня.

Список використаних джерел:

1. Шершеневич Г. Ф. Общая теория права: в 3 т. – М.: Издание бр. Башмаковых, 1910. – Т.1 (Филоофия права). – 320 с.
2. Трубецкой Е. Н. Энциклопедия права. – СПб.: Лань, 1998. – 218 с.
3. Петражицкий Л. И. Теория права и государства в связи с теорией нравственности: в 2 т. – СПб, 1909. – Т.1. – 360 с.

Органи місцевого самоврядування

Пачевська В.І., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук *Лазаренко Л.А.*

На сьогоднішній актуальним постає таке питання як органи місцевого самоврядування. Оскільки на сучасному етапі Україна робить крок в перед у своєму розвитку. А саме самоврядування є одним з найефективніших інструментів місцевого управління та розвитку територій. Там де воно дійсно функціонує, де місцеве населення має реальне право та можливість самостійно вирішувати питання місцевого значення, спостерігається зростання доходів місцевих бюджетів і соціально-економічного розвитку в цілому. Головним чинником якісного управління є чіткій розподіл влади повноважень та компетенції між всіма органами державної влади як по горизонталі, так і по вертикалі, а також між органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

На сучасному етапі основними проблемними питаннями, що заважають розвитку та зміцненню місцевого самоврядування в Україні є:

відсутність чіткого розподілу функцій та повноважень між органами місцевого самоврядування та органами місцевої виконавчої влади, що має бути забезпечено відповідним законодавством (Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації»);

недостатня можливість самостійності у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування. Зокрема, це стосується формування місцевих бюджетів і спрямування їх витрат; можливості створювати додаткові послуги для населення у кількості, що визначатиме сам орган місцевої влади; право органів місцевого самоврядування (за власні кошти та під власну відповідальність) самостійно визначати власну структуру для того, щоб ефективно виконувати свої функції.

Ще однією з важливих проблем сучасного розвитку місцевого самоврядування є нечіткість нормативно-правового визначення його статусу, а саме - чіткої відокремленості від органів державної влади, тобто дійсної самоврядності територіальних громад. Суть місцевого самоврядного управління полягає у реальній можливості місцевого населення вирішувати питання розвитку громад і всіх важливих питань, що належать до компетенції місцевого самоврядування. Більшість з громадян України взагалі вважає, що місцеве самоврядування також відноситься до органів державної влади. Тобто, місцеве населення не знає своїх реальних прав та можливостей впливу на ситуацію в їх регіоні.

Наявність суттєвих проблем щодо співпраці громадян з органами місцевого самоврядування та не завжди задовільну роботу зазначених органів щодо забезпечення та захисту законних прав і інтересів мешканців територіальних громад. Враховуючі існування значних перешкод на шляху до ефективного та реального місцевого самоврядування, що потребують якнайшвидшого подолання, в країні робляться певні спроби щодо розробки та прийняття нових законів та конституційних змін щодо розвитку місцевого самоврядування в Україні. Однією з таких спроб є «Концепція реформування місцевого самоврядування».

Дана Концепція реформування місцевого самоврядування передбачає перехід на нову модель організації регіональної влади.

Основним завданням Концепції є аналіз актуальних проблем у сфері місцевого самоврядування, визначення основних підходів та правових, організаційних, фінансових засад їх вирішення, узгодження у часі з реформуванням адміністративно-територіального устрою.

Ключовим питанням Концепції є обґрунтування пропозицій щодо забезпечення на регіональному та місцевому рівні демократичної і ефективної організації управління, запровадження механізму оптимального самоод статнього функціонування суб'єктів місцевого самоврядування.

Першочерговим для прийняття даної Концепції постає питання створення необхідної законодавчої бази для:

- забезпечення повсюдності місцевого самоврядування, формування і забезпечення діяльності територіальних громад, їхніх органів місцевого самоврядування, головним завданням яких має стати створення повноцінного життєвого середовища та поліпшення забезпечення потреб людей, оперативне та якісне надання їм базових соціальних та адміністративних послуг; поліпшення умов сталого розвитку відповідних територій; більш ефективне використання бюджетних коштів та інших ресурсів;

- розширення повноважень місцевих рад та впровадження принципу субсидіарності шляхом передання із сфери компетенції органів виконавчої

влади до відання місцевого самоврядування повноважень, які можуть бути ефективно реалізовані територіальними громадами та їхніми органами місцевого самоврядування;

- децентралізації функцій органів державної влади, гармонізації загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів (залишення за місцевими державними адміністраціями лише функцій виконавчої влади з питань, що не можуть бути передані органам місцевого самоврядування, та передача відповідним органам місцевого самоврядування функцій і повноважень організаційно-господарського характеру);

- удосконалення системи адміністративно-територіального устрою на принципах економічної самодостатності та доступності адміністративних (управлінських) і соціальних послуг споживачам цих послуг;

- створення ефективних механізмів забезпечення активної участі територіальних громад та органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації державної регіональної політики

Щоб вирішити ці проблеми можна рекомендувати досвід зарубіжних країн, який засвідчив, що неурядові організації більш ефективно і економічно вирішують завдання, які сьогодні у нашій державі відповідно до законодавчих норм здійснюють державні адміністрації. Зокрема, в Республіці Польща за короткий проміжок часу шляхом комплексної реформи місцевого самоврядування забезпечили разючі зміни насамперед в соціальному плані. Досягнення цієї держави в розвитку системи самоврядних структур підтверджують, що створення трирівневого самоврядування, загальним принципом побудови якого є принцип субсидарності (допоміжності), сприяли їй швидкому входженню до Європейського Союзу. Система польського місцевого самоврядування складається з трьох рівнів: гміна, повіт, воєводство, що відповідає у нашій структурі: сільська, селищна, міська ради; районна рада; обласна рада.

Законодавче забезпечення розвитку місцевого самоврядування в Україні повинно відповідати принципам Європейської хартії місцевого самоврядування щодо організаційної, правової, фінансово-економічної самостійності територіальних громад.

Реформа місцевого самоврядування повинна бути направлена на:

- включення у національне законодавство з питань місцевого самоврядування положень, які б гарантували регіональним, районним та муніципальним радам наявність у них власних та підзвітних їм виконавчих органів;

- включення положень, які надаватимуть право органам регіональної та місцевої влади мати власний бюджет пропорційно їх обов'язкам з наданням їм можливості підвищувати на місцевому рівні отримуваний ними дохід;

- створення чіткого механізму врегулювання питання приватизації та володіння муніципальною землею та власністю.

На мою думку реформування управління на місцях доцільно провести за такою схемою:

- створення умов для того, щоб 90-95% всіх проблем громадян можна було вирішити на рівні територіальної громади;

- істотно розширити повноваження обласної і районної рад, віднести до компетенції вирішення у спільних інтересах територіальних громад питань місцевого значення, вирішення яких безпосередньо територіальними громадами не може бути належним чином фінансово та матеріально забезпечене, зокрема, виконання державних і регіональних програм соціально-

економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, забезпечення збалансованого економічного і соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів, підготовка до подання у відповідні органи виконавчої влади фінансових показників і пропозицій до проекту Державного бюджету України, сприяння інвестиційній діяльності на території району, області і т.п.;

- утворити виконавчі органи обласної та районної рад, які реалізовуватимуть самоврядні та делеговані повноваження з вирішення питань регіонального значення;

- обласним державним адміністраціям надати виключно компетенцію державного контролю за дотриманням чинного законодавства, координацію діяльності регіональних структур подвійного підпорядкування, контролю за ефективним використанням коштів державного бюджету. Делеговані функції державних адміністрацій передати відповідним виконавчим органам самоврядування.

Евтаназія в зарубіжних країнах та її легалізація в Україні

Южека Р.С., студент юридичного факультету ДДУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Степаненко К.В.*

На даний час особливу увагу юристів, медиків, філософів, представників інших спеціальностей привертає проблема евтаназії (від грец. euthanasia, «eu» – «легка, блаженна», і «thanatos» – «смерть»). Термін запропонований англійським філософом XVII ст. Ф.Беконом для позначення «легкої» безболісної смерті.

З юридичної точки зору можна навести таке визначення евтаназії: це – навмисні дії або бездіяльність медичного працівника, здійснені відповідно до явно і недвозначно вираженого прохання інформованого хворого або його законного представника із метою припинення фізичних і психічних страждань хворого, що знаходиться у стані, який загрожує життю, у результаті яких настає його смерть.

Тема легалізації евтаназії стала предметом дослідження багатьох вчених, таких як В. Балабко, Н.М. Борисевич, В. Ворона, О.С. Гагарин, В. Гришук, О.Б. Демидов, О. Домбровська, В.А. Малахов, Т.В. Мордовцева та ін.

Теоретично розрізняють два види евтаназії. Пасивна евтаназія – свідоме припинення медиками терапевтичних заходів, що підтримують життя хворого. Такий вид евтаназії (інша назва «метод відкладеного шприца») прискорює настання природної смерті і тому не вважається вбивством [1].

Натомість, активна евтаназія («метод наповненого шприца») передбачає введення людини, що помирає, певних лікарських або інших засобів, а так само проведення відповідних заходів і дій, що в кінцевому результаті призводять до швидкої та безболісної смерті.

Історія XX ст. довела, що пасивна евтаназія використовувалась у більшості країн [2]. За результатами соціологічних досліджень 1998 року, що були опубліковані в Міжнародному медичному журналі, – 40% смертей тяжкохворих припадає на факти застосування пасивної евтаназії. Пацієнти помирали «за попередньою домовленістю» з медиками або внаслідок офіційної відмови в лікуванні, або за допомогою ліків, що прискорювали летальний кінець.

Що стосується легалізації евтаназії в XX ст., то слід зазначити, що перша у світі спроба легалізації евтаназії була здійснена в 1906 р. у штаті Огайо (США).